

Kanlıcalı Ziba-(Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun 'Nur Baba ' Romanından)-Başına Buyruk

Karakter Padişah Abdülaziz'e yakın, saray erkanından Safa Bey'in kızı olan Ziba Hanım, genç yaşta annesini, babasını, kardeşini, namusunu ve güzelliğini başına buyruk, düşüncesiz yaşamıyla feda eder. En sonunda, baba evinden de reddedilir. Nur Baba'ya aşık olur, tarikata girer. Kalan parasını da, Nur Baba'nın gözüne girmek için düşüncesizce harcar. Başına buyruk yaşadığı hayatı, özgür halleri, kötü bir şöhretle anılmasına neden olur. Yalancı ve kıskançtır, amacına ulaşmak için hile yapmaktan çekinmez. Tüm varlığını kontrolsüzce harcamasına rağmen, aslen bir gösteriş budalasıdır.

Aktiviteler Ziba Hanım, keyif ve eğlence düşkünü bir kadındı. Zaman zaman, akşam yemeklerinden sonra piyano çalar, musiki dinlerdi. Erkeklerle buluşmak, kendisine kötü bir şöhret getirmiş olsa bile, vaz geçmezdi. Orta yaşa yakinken de, Tekke alemlerine katılmaya, içkili, sazlı eğlencelerde bulunmaya başladı.

ÖRNEK ANILAR

Başına buyruk/ Düşüncesiz Saraya yakın, kültürlü ve varlıklı bir ailenin kızı olan Ziba, hayatını düşüncesizce geçirdi. Erkeklerle tüm İstanbul'un duyduğu ilişkiler içibe girerek, düşüncesizce, başına buyruk hareket etti. “otuz sene zarfında İstanbul'da bu ismi öğrenmemiş otuz kişi kalmadı. Safa Efendi'nin kızı böyle bir şöhreti her cihatten haketti, çünkü küçük bir kazayı büyük bir trajedi şekline sokmak ve sade bir vak'adan bir destan çıkarmak için ne yapmak lazımsa yaptı. Anasının, babasının, kardeşinin hayatını, ailesinin namusunu, kendi gençliğini, güzelliğini, servetini her şeyini nesi varsa feda etti.”

Kıskanç Ziba, fazasıyla kıskanç bir kadındı, ilerlemiş yaşına ve Nur Baba'nın kendisinden kayıtsız tavırlarına rağmen, hala Nur Baba'yı kıskanırdı. “Bunun içindir ki, elli senenin yükile ağırlaşan hayatını muhabbete feda etmiş her ihtiyar kadın gibi artık başkalarının sevimlerini temashada lezzet bulması lazım gelen ziba Hanımefendi, hala Nur Baba'yı kıskanmakta devam ediyor. Her ihtimale karşı, bu son şaheserini ölünceye kadar kendine saklamak istiyor.” Ziba Hanım, artık ellili yaşlarda olduğundan ve güzelliğini kaybettiğinden kendinden genç ve güzel kadınları da kıskanırdı. Cemiyette, ziba'nın bu huyu eleştirilirdi. “Yüzü çürük şeftaliye dönmüş...Bunu kendi de hissetmiyor değil...Onun içindir ki, daima gençlere karşı cehennem bir kin ve hasetle yanar. Hele seni, Nigar; hele seni hiç çekemiyor.”

Hileci/Yalancı Tekkede Ziba Hanım, sevilmez, yalancı ve hilekar karakteri bilinirdi. Ziba'nın yeğeni Nigar Hanım'a da, halasının hakkındaki çirkin yorumlar söyleniyordu. “zira görüyorum ki henüz halanın ne mal olduğundan haberin yok. Öğren de, bari bundan sonra ona göre hareket et! Dünyada bunun kadar hile ve yalanla yaşayan bir kadın görmedim.”

Gösteriş budalası Ziba Hanım, tekke ahalesinde gösteriş merkalı olması ile bilinir, bu huyu sevilmemesine neden olurdu. Ziba'nın yeğeni, Nigar Hanım'a da halasının huyu aksettiriliyordu. “Dikkat et, her şeyi bir gösteriştir. O hep gösteriş için yaşar, gösteriş için sever. Ağlamsı, gülmesi, her şeyi bir gösteriştir. Bugün, seni buraya çağırışı. Baba ile bir odada yalnız bırakışı... bütün bunlar, herkese karşı muhakkar yüksek ve civanmert görünmek için.”

Gurursuz Ziba Hanım, gurursuz bir kadındı, Nur Baba'ya her ne kadar aşık olsa da, çekişmekten de geri duramaz, ancak görüşmenin sonunda hiçbir şey olmamış gibi, O'na niyazda bulunurdu. “Ziba Hanımefendi'yle, kim bilir bu kaçınıcı kavgası idi! Birçok kereler olduğu gibi, yarın yine her şey unutulacak, her şey demliğe atfolunalacak ve akşamın asabi, asi, azametli Ziba Hanımefendisi, giderken yine herkes gibi eğilip ona niyaz edecekti.”